

Research Paper

The Role of Fan Loyalty on Mental Toughness of Futsal Premier League Players**Majid Vali¹, Reza Saboonchi², and Sirous Ahmadi³**

1. Student of Sport Management, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran

2. Associate Professor, Department of Physical Education, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran (Corresponding Author)

3. Assistant Professor, Department of Physical Education, Hamadan Branch, Islamic Azad University, Hamadan, Iran

Abstract

The purpose of the present study was to investigate the role of fan loyalty on the mental toughness of the Futsal Premier League players. This study is descriptive and correlational. The purpose of the present study is based on the purpose of the field study. The statistical population of this study consists of all the players of the Futsal Premier League clubs (There are 138 players in the teams of Copa Sungun, Gityepsand, Sohan Mohammad Sima Qom, Ahvaz Drilling, Azarakhsh Bandar Abbas and Shahin Kermanshah. All players were selected as the sample of the study, out of which 129 questionnaires were returned correctly). To collect data, Kobasa Mental Hardiness Questionnaire (1984) and Fan Loyalty Questionnaire from the Perspectives Viewpoint: Abul Hassani Customer Loyalty Questionnaire (2015) with reliability ($\alpha = 0.79$) was used. Descriptive and inferential statistics were used in this study. Descriptive statistics were used to express demographic and descriptive characteristics of the study. Using elasticity and skewness indices to evaluate the distribution of data (natural or abnormal) and to answer and answer research questions and to draw up a measurement model and a structural model using SPSS 20 and Smart PLS version 2.0 (due to the small number of research samples) was used. The results showed that, at the level of 0.95, fan loyalty (attitude and behavioral loyalty) had an impact on athletes' mental toughness.

Received:

11 Feb 2020

Accepted:

13 Apr 2020

Keywords: Fan Loyalty, Mental Hardiness, Futsal Premier League

1. Email: majidvali58@gmail.com

2. Email: reza_saboonchi@yahoo.com

3. Email: sirous.ahmadi54@gmail.com

Extended Abstract

Abstract

So far, many psychological variables have been identified that have influenced the success and failure of athletes. One of the variables that has received special attention in sports psychology research is mental toughness. Mental toughness is one of the psychological characteristics of success in sports that many coaches consider to be an important factor in selecting athletes for the team. From the point of view of coaches, athletes with high mental toughness perform well because they focus on the conditions of failure and defeat in what they do. Therefore, it is important to know the factors affecting athletes' mental toughness. On the other hand, futsal is one of the most popular sports in Iran which has attracted many people and fans due to the results of international competitions in this field. Therefore, understanding the factors that contribute to improving the competitive performance of these athletes can help develop this sport in our country and promote our country internationally. So the purpose of the present study was to investigate the role of fan loyalty on the mental toughness of the Futsal Premier League players. This study is descriptive and correlational. The purpose of the present study is based on the purpose of the field study. The statistical population of this study consists of all the players of the Futsal Premier League clubs (There are 138 players in the teams of Copa Sungun, Gityepsand, Sohan Mohammad Sima Qom, Ahvaz

Drilling, Azarakhsh Bandar Abbas and Shahin Kermanshah. All players were selected as the sample of the study, out of which 129 questionnaires were returned correctly). To collect data, Kobasa Mental Hardiness Questionnaire (1984) and Fan Loyalty Questionnaire from the Perspectives Viewpoint: Abul Hassani Customer Loyalty Questionnaire (2015) with reliability ($\alpha = 0.79$) was used. Descriptive and inferential statistics were used in this study. Descriptive statistics were used to express demographic and descriptive characteristics of the study. Using elasticity and skewness indices to evaluate the distribution of data (natural or abnormal) and to answer and answer research questions and to draw up a measurement model and a structural model using SPSS 20 and Smart PLS version 2.0 (due to the small number of research samples) was used. The results showed that, at the level of 0.95, fan loyalty (attitude and behavioral loyalty) had an impact on athletes' mental toughness.

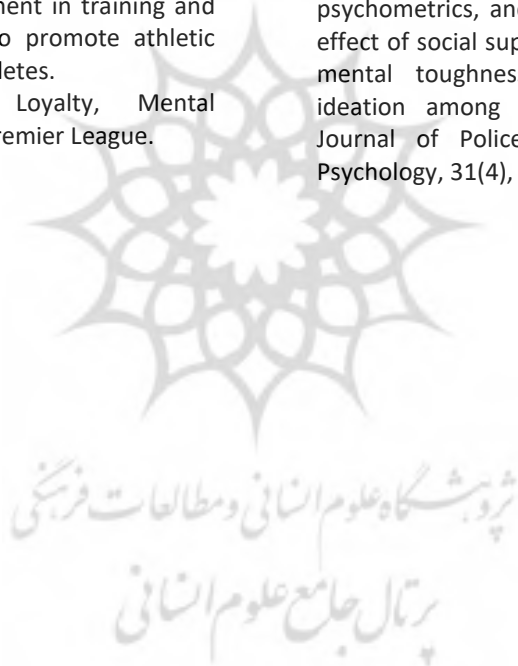
In this regard, Petri et al. (2014), Smiz et al. (2016), and De Fries et al. (2014) found that social support promotes mental toughness levels and, based on social identity theory, individuals seek ways to improve their self-esteem. Achieve positive and promote their popularity and reputation among the community, so athletes show more effort to attract and increase popularity and popularity among fans and stand up to difficulties and difficulties. More technology is showing that it can provide the basis for the development

of psychological stubbornness. Well-directed fans can also send positive messages to athletes and encourage them to work harder. Fans can also increase the motivation of athletes to focus more on competitive situations and perform better, thereby promoting fan loyalty by creating fan centers, training appropriate supportive strategies for athletes, and how fans work in the space. Virtual and so on can affect the mental performance of athletes and provide the basis for increased commitment in training and competition and to promote athletic performance in athletes.

Keywords: Fan Loyalty, Mental Hardiness, Futsal Premier League.

References

1. Petrie, T. A., Deiters, J., & Harmison, R. J. (2014). Mental toughness, social support, and athletic identity: Moderators of the life stress–injury relationship in collegiate football players. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 3(1), 13.
2. Smith, H. A., Wolfe-Clark, A. L., & Bryan, C. J. (2016). An exploratory study of the mental toughness psychological skills profile psychometrics, and the mediating effect of social support sources on mental toughness and suicidal ideation among military police. *Journal of Police and Criminal Psychology*, 31(4), 295-303.

مقاله پژوهشی

مطالعه نقش وفاداری هواداران بر سرسختی ذهنی بازیکنان لیگ برتر فوتبال

مجید ولی^۱، رضا صابونچی^۲، و سیروس احمدی^۳

۱. دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

۲. دانشیار گروه تربیت بدنی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران (نویسنده

مسئول)

۳. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش وفاداری هواداران بر سرسختی ذهنی بازیکنان لیگ برتر فوتبال است. پژوهش از نوع توصیفی و همبستگی بوده و روش انجام پژوهش بر مبنای هدف از نوع کاربردی و به شکل میدانی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش را کلیه بازیکنان باشگاه‌های لیگ برتر فوتبال تشکیل می‌دهند (۱۴ تیم). تمامی بازیکنان تیم‌های مس سونگون، گیتی‌پسند، سوهان محمدسیما قم، حفاری اهواز، آذرخش بندرعباس و شاهین کرمانشاه به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند که از این بین، ۱۳۹ پرسش‌نامه به صورت صحیح عودت داده شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه سرسختی ذهنی کوباسا (۱۹۸۴) و پرسش‌نامه وفاداری هواداران از دیدگاه بازیکنان: برگرفته از پرسش‌نامه وفاداری مشتریان ابوالحسنی (۲۰۱۵) با پایایی $\geq 0/79$ استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی از فراوانی و درصد فراوانی برای بیان ویژگی‌های دموگرافیک و توصیفی پژوهش استفاده شد. از شاخص‌های کشیدگی و چولگی به منظور بررسی توزیع داده‌ها (طبیعی و یا غیر طبیعی بودن) استفاده و برای بررسی و پاسخ به سئوالات پژوهش و رسم و تدوین مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری از نرم‌افزارهای اس پی اس نسخه ۲۰ و پی ال اس نسخه ۲/۰ (به دلیل تعداد کم نمونه‌های پژوهش) استفاده شد. نتایج نشان داد در سطح $0/95$ وفاداری هواداران (وفاداری نگرشی و رفتاری) بر سرسختی ذهنی ورزشکاران تأثیرگذار است؛ لذا افزایش وفاداری و حمایت هواداران می‌تواند به بهبود فاکتورهای روان‌شناختی و در نتیجه بهبود عملکرد ورزشی ورزشکاران منجر شود.

تاریخ دریافت:

۱۳۹۸/۱۱/۲۲

تاریخ پذیرش:

۱۳۹۹/۰۱/۲۵

واژگان کلیدی:

وفاداری هواداران،

سرسختی ذهنی

بازیکنان، لیگ برتر

فوتسال

1. Email: majidvali58@gmail.com

2. Email: reza_saboonchi@yahoo.com

3. Email: sirous.ahmadi54@gmail.com

مقدمه

تاکنون متغیرهای روان‌شناختی بسیاری شناسایی شده‌اند که بر موفقیت و شکست ورزشکاران اثرگذار بوده‌اند.

یکی از متغیرهایی که در پژوهش‌های روان‌شناسی ورزشی توجه ویژه‌ای به آن شده سرسختی ذهنی است. سرسختی ذهنی به معنای طاقت، توانایی و تحمل در موقعیت‌های مشکل و سخت است (آنتونی^۱ و همکاران، ۲۰۱۶). سرسختی در واقع به «عملکرد فرد بر اساس ارزیابی شناختی» اشاره دارد (آبوتسو و همکاران، ۲۰۱۷) و شامل سه مؤلفه «تعهد، کنترل و مبارزه جویی» است. شخصی که از تعهد بالایی (نقطه مقابل بیگانگی) برخوردار است، به اهمیت ارزش و معنای این که چه کسی هست و چه فعالیت‌هایی انجام می‌دهد، پی برده است. افرادی که در مؤلفه کنترل (نقطه مقابل ناتوانی) قوی هستند، رویدادهای زندگی را قابل پیش‌بینی و کنترل می‌دانند و بر این باورند که قادرند با تلاش، آنچه را که در اطرافشان رخ می‌دهد، تحت تأثیر قرار دهند. مبارزه‌جویی (نقطه مقابل احساس خطر یا ترس) نیز باور به این موضوع دارد که تغییر و نه ثبات و امنیت، جنبه طبیعی زندگی است (آقاجانی و همکاران ۲۰۱۳). سرسختی ذهنی منجر به افزایش انگیزه ورزشکاران برای دستیابی به اهداف خود می‌گردد (گوچیاری^۲، ۲۰۱۷). نتایج پژوهش سوبرامانیان و ونیزکوما^۳ (۲۰۰۹) حاکی از آن است که سرسختی ذهنی، موجب احساس عزت نفس بیشتر شده و در نهایت، مقاومت آنان را در برابر فشارهای روانی، افزایش می‌دهد (سوبرامانیان و ونیزکوما، ۲۰۰۹). جونز، هانتون و کانافتون (۲۰۰۲) اظهار داشتند که

سرسختی ذهنی داشتن برتری و مزایای روانی ارثی و یا توسعه داده شده‌ای است که طی آن ورزشکار به صورت عمومی در شرایط مسابقه، تمرین و حتی زندگی عملکرد بهتری در مقایسه با حریف خود به نمایش می‌گذارد و به صورت اختصاصی نسبت به حریف خود مصمم‌تر و با تمرکز و با اعتماد به نفس بالاتری عمل می‌کند و در شرایط پر فشار از کنترل بیشتری بر افکار و رفتار خود برخوردار است (جونز^۴ و همکاران، ۲۰۰۷). از جمله ویژگی‌های ورزشکاران سرسخت، این است که در مسابقات قهرمان می‌شوند در حالی که نسبت به دیگر افراد از استعداد بیشتری برخوردار نیستند، بلکه آنها توانایی مدیریت فشار، تمرکز روی اهداف، بردن مسابقه تحت شرایط پر فشار، جلوگیری از حریف در حین رقابت را دارا هستند (کلو^۵، ۲۰۰۲). ساندویک^۶ و همکاران (۲۰۱۹) و سیوبریکایا^۷ و همکاران (۲۰۱۹) دریافتند که سرسختی روان‌شناختی باعث بهبود عملکرد و حفظ عملکرد در سطوح بالا می‌شود. ریساید^۸ و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهش خود دریافتند که سرسختی روان‌شناختی باعث بهبود اضطراب رقابتی و عملکرد رقابتی ورزشکاران زن می‌شود. کودن^۹ و همکاران (۲۰۱۹) دریافتند که سرسختی روان‌شناختی باعث بهبود کمال‌گرایی و انگیزش ورزشی می‌شود. لیو^{۱۰} و همکاران (۲۰۱۹) نیز اظهار کردند که سرسختی ذهنی باعث افزایش موفقیت ورزشی و رسیدن به اهداف عملکردی می‌شود. با این حال و با توجه به اهمیت گسترش سرسختی ذهنی در ورزشکاران، شناخت عوامل مؤثر بر آن مهم و حائز اهمیت است و می‌تواند بهبود عملکرد ورزشی ورزشکاران منتج شود. در این راستا دیان ارینتو و

1. Anthony
2. Gucciardi
3. Subramanian and Vinothkuma
4. Jones
5. Clough

6. Sandvik
7. Sivrikaya
8. Rasyid
9. Cowden
10. Liew

کاربران اینترنت، شنوندگان موسیقی و تماشاگران فیلم یا فوتبال متفاوت است (مرسکین^۶، ۲۰۰۸). همچنین، هوادار کسی است که رابطه روان‌شناختی عمیق‌تر و ارتباط درگیرانه‌تری با موضوع مورد طرفداری خود برقرار می‌کند، چنان که گاه امکان دارد تمامی اشیاء، نمادها یا عناصر مرتبط با آن، برای فرد طرفدار، کیفیتی بت‌واره پیدا کند و در حالتی افراطی، به نوعی انحراف اجتماعی با اختلال روان‌شناختی تبدیل شود. اما مسئله حائز اهمیت این است که این نوع هواداری تمایزبخش نیز هست و گروه هواداران در نهایت به جماعتی تبدیل می‌شوند که آداب و رسوم، نمادها، شعارها و علائق مختص خود را دنبال می‌کنند. این افراد نوعی هویت جمعی تولید می‌کنند که سبب ایجاد پیوند میان اعضای یک جماعت و تمایز از دیگران می‌شوند و در نهایت، یک فرهنگ جمعی با هویتی همسان و مشخص پدید می‌آورد (دهقان و حسنی، ۲۰۱۱). گروه‌های ذینفع بسیاری برای باشگاه‌های مختلف ورزشی وجود دارد و گروه هواداران با مفهوم و ماهیت ورزش گره خورده است (ون اکرن^۷، ۲۰۱۶). هواداران باشگاه‌های ورزشی، از طریق خرید بلیط و کالاهای تجاری و همچنین با پرداخت تماشای بازی‌های آنلاین یا تلویزیونی و همچنین به طور غیرمستقیم از طریق افزایش علاقه حامیان و دولت‌های محلی بر درآمد یک باشگاه تأثیر می‌گذارند (بیسکا^۸ و همکاران، ۲۰۱۸). افرادی که برای حمایت از تیم و بازیکنان آن به خارج از منطقه خود سفر می‌کنند یا بلیت‌های فصل تیم را می‌خرند، وفاداری خود را ثابت می‌کنند (یون^۹، ۲۰۱۴). تلاش برای تعریف وفاداری بیش از آنچه تصور می‌شود، مشکل است. مشکل اصلی، تشخیص این نکته است

همکاران (۲۰۲۰) دریافتند که استحکام ذهنی تحت تأثیر دو عامل، عوامل درونی و عوامل بیرونی است. عوامل درونی شامل خودپنداره، عزت نفس، خودپنداره، انگیزه خود تعیین شده، سازگاری مشخصه و اضطراب صفت رقابتی است. در حالی که عوامل بیرونی شامل آموزش مهارت‌های روان‌شناختی، تمرینات بدنی، مربیان، مربیگری، رفتار مربیان و روابط با مربیان است. با این حال نقش عوامل بیرونی بر سرسختی روان-شناختی کمتر مورد توجه قرار گرفته و پژوهش‌های محدودی در این زمینه صورت گرفته است. از جمله پژوهش‌های محدود می‌توان به نقش محیط و اندازه محیط اجتماعی بر سرسختی (زالوسکا^۱ و همکاران، ۲۰۱۹)، حمایت اجتماعی (پتری^۲ و همکاران، ۲۰۱۴؛ اسمیز^۳ و همکاران، ۲۰۱۶؛ دی فریز^۴ و همکاران، ۲۰۱۴) اشاره نمود. با این حال حمایت و وفاداری تماشاگران می‌تواند در نقش حمایت اجتماعی بر سرسختی روان‌شناختی ورزشکاران اثر گذاشته و زمینه افزایش پشتکار و انگیزه تمرین و رقابت ورزشکاران را فراهم سازد. هواداران در واقع کسانی هستند که لباس‌هایی به رنگ تیم مورد علاقه خود بر تن می‌کنند؛ سریال‌های مورد علاقه خود را ضبط می‌کنند تا پس از پایان کار به تماشای آنها بنشینند و تمام جزئیات مربوط به کار و زندگی ستاره‌های فیلم‌ها را برای شما شرح می‌دهند؛ همچنین کسانی هستند که ساعت‌ها در صف می‌ایستند تا بتوانند بلیت‌های ردیف جلو مسابقات را تهیه کنند. در واقع، آنها قابل رؤیت-ترین مخاطبان و تماشاگران هستند (لویز^۵، ۲۰۰۱). به صورت کلی می‌توان گفت، هوادار کسی است که با بینندگان معمولی و گهگاه تلویزیون، خوانندگان کتاب،

6. Merskin
7. Van Eekeren
8. Biscaia
9. Yoon

1. Zalewska
2. Petrie
3. Smith
4. De Freese
5. Lewis

مهم بر موفقیت ورزشی (لیو^۶ و همکاران، ۲۰۱۹)، بهبود عملکرد در شرایط سخت (ساندویک^۷ و همکاران، ۲۰۱۹)، کنترل اضطراب رقابتی (ریساید^۸ و همکاران، ۲۰۱۹) بوده است و شناخت عوامل مؤثر بر آن می‌تواند به بهبود این متغیرها در ورزشکاران بیانجامد. از سویی ورزش فوتسال از جمله ورزش‌های پرطرفدار در کشور ما است که به توجه به نتایج کسب شده در رقابت‌های بین‌المللی در این رشته، افراد و طرفداران زیادی را به خود جلب کرده است. لذا شناخت عوامل مؤثر بر بهبود عملکرد رقابتی این ورزشکاران، می‌تواند به توسعه این ورزش در کشور و ارتقاء سطح بین‌المللی کشورمان در این ورزش کمک کند، و همچنین طرفداران با افزایش سطح سرسختی ذهنی ورزشکاران، رقابت‌های مهیج-تری را شاهد باشند. لذا هدف از پژوهش حاضر مطالعه نقش وفاداری هواداران بر سرسختی ذهنی بازیکنان لیگ برتر فوتسال است. نتایج این پژوهش می‌تواند در زمینه ارائه راهکار برای آموزش طرفداران و ایجاد انجمن‌های طرفداری و هدایت درست آنها مثر ثمر باشد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی و همبستگی است. روش انجام پژوهش حاضر بر مبنای هدف از نوع کاربردی و به شکل میدانی انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه بازیکنان باشگاه‌های لیگ برتر فوتسال تشکیل دادند. ۱۴ تیم در لیگ برتر فوتسال کشور وجود دارد که از این بین دو تیم صدر جدولی، دو تیم در نیمه جدول و دو تیم قعر جدولی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند و پرسش‌نامه‌های

که آیا وفاداری یک متغیر رفتاری یا یک متغیر مربوط به نگرش است. واژه وفاداری، مفاهیمی چون علاقه یا مهر، راستی و صداقت یا تعهد را به ذهن متبادر می‌سازد (رشیدلمیر و همکاران، ۲۰۱۸).

الیور (۱۹۹۹)، وفاداری را به عنوان "تعهدی عمیق برای خرید دوباره یا حمایت مجدد از یک خدمت یا کالا به صورت مداوم در آینده، که بدین وسیله منجر به خرید مکرر از همان برند یا مجموعه‌ای از برند گردد که تأثیرات موقعیتی و تلاش‌های بازاریابی نیز امکان تغییر رفتار را در مشتری بالا می‌برند" تعریف کرده است (گارسیا و ولفورد^۲، ۲۰۱۵). بنابراین، این اعتقاد وجود دارد که وفاداری، تلفیقی از رفتار و نگرش است و یکی از این دو به تنهایی وفاداری را شکل نمی‌دهند (فیلز و مکی^۳، ۲۰۱۴). از این‌رو، وفاداری به تیم به عنوان یک ساختار چندبعدی که شامل اجزایی از وفاداری رفتاری و نگرشی است، در نظر گرفته می‌شود (کاکیرو^۴ و همکاران، ۲۰۱۸). مفهوم وفاداری نگرشی، شامل مراحل شناخت، تأثیرپذیری و تصمیم به خرید است (دیکسون^۵، ۲۰۱۳). بهترین روش جهت ایجاد وفاداری نگرشی در مشتریان، استفاده از تبلیغات و سایر فعالیت‌های ارتباطی و ترفیعی در رسانه‌های عمومی جهت ایجاد یک تصویر ذهنی مطلوب است. با این حال و با توجه به نقش حمایت اجتماعی (پتری و همکاران، ۲۰۱۴) در بهبود سرسختی روان‌شناختی و عدم وجود پیشینه پژوهشی در زمینه نقش هواداران، حمایت و طرفداری آنها در ویژگی‌های روان‌شناختی ورزشکاران، لزوم مطالعه نقش وفاداری هواداران بر سرسختی ذهنی بازیکنان لیگ برتر فوتسال مشخص می‌نماید. سرسختی ذهنی از جمله متغیرهای روانی

5. Dixon
6. Liew
7. Sandvik
8. Rasyid

1. Oliver
2. García & Welford
3. Fillis & Mackay
4. Cocieru

پژوهش در بین آنها توزیع گردید. تعداد بازیکنان تیم-های مس سونگون، گیتی‌پسند، سوهان محمدسیما قم، حفاری اهواز، آذرخش بندرعباس و شاهین کرمانشاه، ۱۳۸ بازیکن است. تمامی بازیکنان به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند که از این بین، ۱۲۹ پرسش‌نامه به صورت صحیح عودت داده شد.

برای گردآوری داده‌ها در این پژوهش، از دو ابزار بهره گرفته شده است:

الف) پرسش‌نامه سرسختی ذهنی کوباسا (۱۹۸۴): مقیاس بررسی دیدگاه‌های شخصی دارای ۵۰ ماده است که آزمودنی در برابر هر ماده براساس آن که این ماده تا چه اندازه در مورد وی مصداق دارد، پاسخ خود را در یک مقیاس چهار درجه‌ای از صفر (اصلاً درست نیست) تا سه (کاملاً صحیح است) مشخص می‌نماید. این آزمون دارای سه مؤلفه اصلی چالش، تعهد و کنترل است. که هر یک به ترتیب ۱۷ سؤال اول، ۱۶ سؤال دوم و ۱۷ سؤال سوم را به خود اختصاص داده‌اند. افسانه پورک و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهش خود با عنوان روایی و پایایی نسخه فارسی پرسش‌نامه سرسختی ذهنی، روایی و پایایی این پرسش‌نامه را تأیید کردند.

ب) پرسش‌نامه وفاداری هواداران از دیدگاه بازکنان: برگرفته از پرسش‌نامه وفاداری مشتریان ابوالحسنی (۲۰۱۵) که با تغییراتی به منظور تطبیق آن با جامعه آماری پژوهش و همچنین سنجش روایی و پایایی پرسش‌نامه در بین جامعه آماری توزیع گردید. این پرسش‌نامه شامل ۷ گویه است و مؤلفه‌ای ندارد. طیف گزینه‌های آن پنج گزینه‌ای لیکرتی است (هاشمی و همکاران، ۲۰۱۷).

این پرسش‌نامه‌ها، استاندارد هستند و بارها در پژوهش‌های مختلف مورد استفاده قرار گرفته و روایی آن به تأیید رسیده است. روایی ابزار اندازه‌گیری به سه صورت

روایی ظاهری، روایی محتوا و روایی سازه، مورد تأیید قرار گرفت و پایایی آنها نیز پس از مطالعه مقدماتی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید و تأیید شد (۰/۷۹ $\alpha \geq$).

در این پژوهش از دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از فراوانی و درصد فراوانی برای بیان ویژگی‌های دموگرافیک و توصیفی پژوهش استفاده شد. از شاخص‌های کشیدگی و چولگی به منظور بررسی توزیع داده‌ها (طبیعی و یا غیر طبیعی بودن) استفاده شد و برای بررسی و پاسخ به سؤالات پژوهش و رسم و تدوین مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری از نرم‌افزارهای اس پی اس نسخه ۲۰ و پی ال اس نسخه ۲/۰ (به دلیل تعداد کم نمونه-های پژوهش) استفاده شد. در توضیح تعداد گویه‌های پرسش‌نامه، باید عنوان نمود که به دلیل تعداد زیاد گویه‌های پرسش‌نامه و پرهیز از شلوغی مدل، گویه‌های هر یک از مؤلفه‌های متغیرهای پژوهش، در نرم-افزار اس پی اس، کامپیوت^۱ شدند. همین امر باعث شد که متغیر سرسختی ذهنی در قالب سه گویه قرار بگیرد.

پایایی و روایی در پی ال اس در دو بخش سنجیده می‌شود: الف) بخش مربوط به مدل‌های اندازه‌گیری، ب) بخش مربوط به مدل ساختاری. پایایی مدل اندازه-گیری به‌وسیله ضرایب بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. بارعاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه محاسبه می‌شود که اگر این مقدار برابر و یا بیشتر از مقدار ۰/۴ شود مؤید این مطلب است که واریانس بین سازه و شاخص‌های آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی در مورد آن سازه قابل قبول است. همچنین در خصوص روایی محتوی نیز با استفاده از فرم‌های روایی سنجی CVI

1. Compute

ضرایب بارهای عاملی، ۰/۵ است. برای تمامی سؤال‌ها، ضرایب بارهای عاملی سئوالات از ۰/۵ بیشتر است که نشان از مناسب بودن این معیار دارد. در این جا هیچ یک از گویه‌ها حذف نگردید. مقدار مربوط به آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی متغیرها در همه متغیرها، بالاتر از ۰/۷ است که حاکی از پایایی مناسب مدل دارد. در این پژوهش پایایی متغیرها در حد مطلوب قرار دارد. از آن جا که پایایی تأیید می‌شود می‌توان به بررسی فرضیات توسط معادلات ساختاری پرداخت و نتیجه قابل تعمیم به کل جامعه مورد نظر است. معیار دوم از بررسی مدل‌های اندازه‌گیری، روایی همگرا است که به بررسی همبستگی هر متغیر با سئوالات (شاخص‌ها) خود می‌پردازد. با توجه به روش فورنل و لارکر که مقدار مناسب برای AVE را ۰/۴ به بالا معرفی کرده‌اند. برای تمامی متغیرها، مقدار AVE بیشتر یا مساوی ۰/۴ است. روایی واگرا سومین معیار بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری است که در این پژوهش در هر دو بخش روش اول (سئوالات مربوط به هرمتغیر نسبت به خود آن متغیر همبستگی بیشتری دارند تا نسبت به متغیرهای دیگر) و دوم (معیار مهم دیگری که با روایی واگرا مشخص می‌گردد، میزان رابطه یک متغیر با سئوالاتش در مقایسه رابطه آن متغیر با سایر متغیرهاست، به طوری که روایی واگرای قابل قبول یک مدل حاکی از آن است که یک متغیر در مدل تعامل بیشتری با سئوالات خود دارد تا با متغیرهای دیگر. روایی واگرا وقتی در سطح قابل قبول است که میزان AVE برای هر متغیر بیشتر از واریانس اشتراکی بین آن متغیر و متغیرهای دیگر در مدل باشد) مورد تأیید قرار گرفت. بعد از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری نوبت به برازش مدل ساختاری پژوهش می‌رسد. همان‌گونه که قبلاً اشاره شد، بخش مدل ساختاری بر خلاف مدل‌های اندازه‌گیری، به سئوالات (متغیرهای

و CVR، روایی مورد سنجش قرار گرفت. مقدار CVR با توجه به تعداد اساتید (۱۰ نفر)، ۰/۷۰ و مقدار CVI بیشتر از ۰/۷۸ به دست آمد. بنابراین روایی محتوی ابزار ما مورد تأیید قرار گرفت. روایی واگرا و همگرا که مربوط به معادلات ساختاری است، مورد سنجش قرار گرفت. به صورت کلی روایی و پایایی ابزارهای پژوهش به تأیید رسید که نتایج آن در بخش یافته‌های پژوهش گزارش شده است.

یافته‌ها

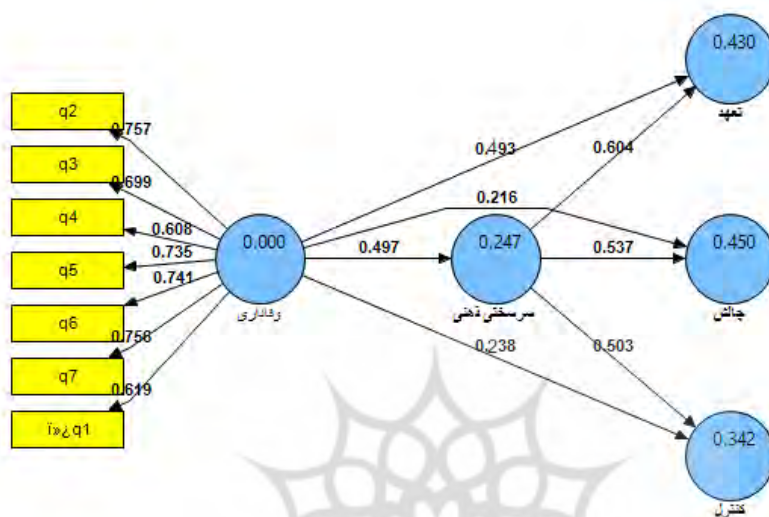
در ابتدا از طریق نرم‌افزار اس پی اس به تحلیل ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش و سپس به تحلیل نتایج حاصل از جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها با استفاده از نرم‌افزار پی ال اس به سئوال‌های پژوهش پاسخ داده خواهد شد.

بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نشان داد که ۷۶/۰ درصد از افراد شرکت کننده در پژوهش زیر ۳۰ سال داشتند و ۶۳/۶ درصد بیشتر از ۵ سال سابقه حضور در لیگ برتر را داشتند.

بنابراگفته هیر^۱ و همکاران (۲۰۱۲) برای تعیین نرمالیتیه داده‌ها از چولگی و کشیدگی استفاده شد. نتایج نشان داد که چولگی بین ۳ و ۳- و کشیدگی بین ۵ و ۵- قرار دارد. بنابراین داده‌ها از توزیع نرمال برخوردارند. ولی با این وجود به دلیل تعداد نمونه‌های پژوهش، اجازه استفاده از نرم‌افزارهای کوواریانس محور وجود ندارد و باید از نرم‌افزار واریانس محور پی ال اس استفاده نمود.

برای بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده می‌شود و پایایی، خود از سه طریق بررسی ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و پایایی اشتراکی صورت می‌پذیرد. مقدار ملاک برای مناسب بودن

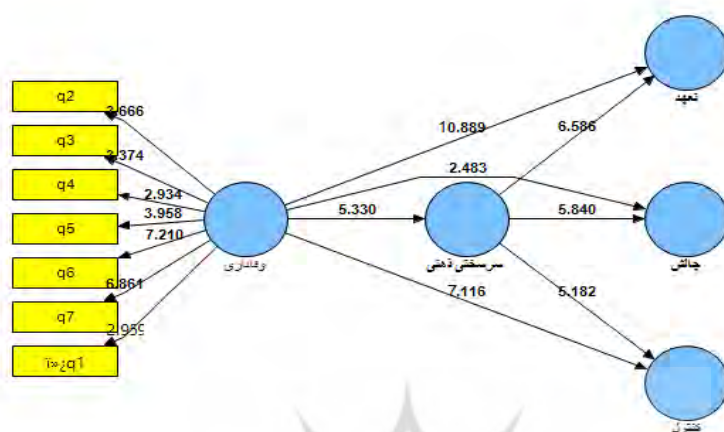
آشکارا کاری ندارد و تنها متغیرهای پنهان همراه با روابط میان آنها بررسی می‌گردد.

شکل ۱- مدل اندازه‌گیری

شود، نشان از صحت رابطه بین متغیرها و در نتیجه تأیید فرضیه‌های پژوهش در سطح اطمینان ۱/۹۶ است. البته باید توجه داشت که اعداد فقط صحت رابطه را نشان می‌دهند و شدت رابطه بین متغیرها را نمی‌توان با آن سنجید.

برای بررسی برازش مدل ساختاری پژوهش از چندین معیار استفاده می‌شود که اولین و اساسی‌ترین معیار، ضرایب معناداری t یا همان مقادیر t -values است. در صورتی که مقدار این اعداد از ۰/۹۵ بیشتر

شکل ۲- ضرایب معناداری t (مقادیر t-values)

وابسته قوی هستند و برازش مناسب مدل ساختاری پژوهش را تا حدودی بار دیگر تأیید می‌سازد. **برازش مدل کلی:** مدل کلی شامل هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری می‌شود و با تأیید برازش آن، بررسی برازش در یک مدل کامل می‌شود. با توجه به سه مقدار $0/01$ ، $0/25$ و $0/36$ که به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده است و حصول مقدار GOF $0/410$ برای سرسختی ذهنی ورزشکاران، $0/385$ برای تعهد، $0/366$ برای چالش و $0/433$ برای کنترل، نشان از برازش کلی قوی مدل دارد.

مقدار R^2 برای متغیر وابسته سرسختی ذهنی ورزشکاران برابر با $0/247$ ، تعهد، $0/430$ ، چالش $0/450$ و کنترل $0/342$ به دست آمد که نشان از میزان بالا دارد. مقدار Q^2 : این معیار قدرت پیش‌بینی مدل را مشخص می‌سازد و در صورتی که مقدار Q^2 در مورد یکی از متغیرهای درون‌زا سه مقدار $0/02$ ، $0/15$ و $0/32$ را کسب نماید، به ترتیب نشان از قدرت پیش‌بینی ضعیف، متوسط و قوی متغیر یا متغیرهای برون‌زای مربوط به آن دارد. این معیار برای متغیرهای درون‌زای مدل بیشتر از $0/32$ است. این نشان می‌دهد که متغیر برون‌زا (مستقل) در پیش‌بینی متغیرهای

جدول ۱- بررسی سئوال‌های پژوهش

مقدار تی	ضرب مسیر	متغیر وابسته	متغیر مستقل
۴/۵۳۶	۰/۳۲۵	سرسختی ذهنی	
۳/۸۲۵	۰/۲۷۷	تعهد	وفاداری هوادارن
۴/۱۱۲	۰/۳۱۲	چالش	
		کنترل	

با توجه به جدول فوق، مقدار T-Value با توجه به این‌که همگی بیشتر از ۱/۹۶ هستند، بنابراین در سطح ۰/۹۵ وفاداری هواداران (وفاداری نگرشی و رفتاری) بر سرسختی ذهنی ورزشکاران تأثیرگذار است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر مطالعه نقش وفاداری هواداران بر سرسختی ذهنی بازیکنان لیگ برتر فوتسال بود. نتایج پژوهش نشان داد که وفاداری هواداران (وفاداری نگرشی و رفتاری) بر سرسختی ذهنی ورزشکاران تأثیرگذار است. هر چند تا کنون پژوهشی به بررسی نقش وفاداری هواداران بر سرسختی ذهنی نپرداخته است، با این حال پتری^۱ و همکاران (۲۰۱۴)، اسمیز^۲ و همکاران (۲۰۱۶) و دی فریز^۳ و همکاران (۲۰۱۴) دریافتند که حمایت اجتماعی باعث ارتقاء سطح سرسختی ذهنی می‌شود و می‌توان وفاداری هواداران را نوعی حمایت اجتماعی محسوب کرد. با این حال این پژوهش‌ها در دنیای ورزش صورت نگرفته است و نتایج پژوهش حاضر تأیید کرد که وفاداری هواداران می‌تواند سرسختی ذهنی ورزشکاران را افزایش دهد. سرسختی ذهنی از جمله فاکتورهای روان‌شناختی که بر عملکرد ورزشکاران و تلاش و انگیزه آنان اثرگذار است. کوباسا و همکاران (۱۹۸۸) اظهار داشتند که سرسختی و سرسختی روان‌شناختی سازه شخصیتی است که از تجربیات مفید و متفاوت دوران کودکی نشأت می‌گیرد و یک احساس عمومی مثبتی بر این که شرایط محیط ایده آل است، می‌باشد و باعث می‌شود که انسان موقعیت‌های پراسترس را بالقوه، با معنی و جالب ببیند و آنها را به تجارب بزرگ تبدیل کند (کاشانی، ۲۰۱۲). از این رو اثری مهم در محافظت از

سلامتی در هنگام حوادث تنش‌زا دارد و افرادی که از سرسختی بالایی برخوردار هستند، تحمل ناکامی بیشتری از خود نشان می‌دهند و این سرسختی با میزان اضطراب و افسردگی آن شخص روابط معکوس خواهد داشت. از دیدگاه مدی^۴ (۱۹۷۹) ریشه‌های مفهومی این سازه، برخلاف دیدگاه‌های معتقد به واکنش انفعالی انسان که در اغلب کارها در زمینه استرس و بیماری مشاهده می‌شود، مجموعه‌ای از رویکردها در مورد رفتار انسانی است که در مقوله بندی نظریه‌های عمده شخصیت، آنها را نظریه‌های تکامل می‌نامد. لامبرت^۵ (۱۹۸۷) معتقد است پدیده سرسختی روان‌شناختی به صورت قیاسی از هستی‌گرایی^۶ مشتق شده است و کوباسا این دیدگاه هستی‌گرایانه سرسختی روان‌شناختی را به مفهوم دقیقی از زندگی واقعی، شایستگی، تلاش متناسب سوگیری خلاق بدل کرده است (کاشانی، ۲۰۱۲).

از طرفی از آنجایی که ویژگی افراد سرسخت ثبات و از دست ندادن تمرکز در مواجهه با مشکلات و سختی‌ها، انتخاب راه حل‌های صحیح و مقابله درست با آنها است، از این رو می‌توان گفت سرسختی روان-شناختی می‌تواند عملکرد تمرکز را بهبود بخشد و از جهت بر بهبود عملکرد اثرگذار باشد. در عین حال بوچر و همکاران (۱۹۹۳) پردازش اطلاعات نامربوط به عملکرد می‌تواند علت ضعف عملکرد در موقعیت‌های رقابتی باشد. او بر این عقیده است که نه تنها ورزشکاران می‌باید تمرکزی مؤثری در طول عملکرد ورزشی داشته باشند بلکه می‌بایست توجه خود را در هنگامی که به وسیله محرک‌های داخلی و خارجی منحرف می‌شود، مجدداً بازیابند. با این حال عواملی که ممکن است سبب انحراف توجه ورزشکاران به سوی محرک‌های بی‌ارتباط با عملکرد شوند نا محدود

4. Madee
5. Lambert
6. Existentialism

1. Petrie
2. Smith
3. De Freese

و با اعتماد به نفس بالاتری عمل می‌کند و در شرایط پر فشار از کنترل بیشتری بر افکار و رفتار خود برخوردار است.

از طرفی بر اساس نظر هاشمی و همکاران (۲۰۱۷) حمایت ادراک شده از سوی خانواده و جامعه می‌تواند باعث بهبود راهکارهای مقابله‌ای در شرایط سخت و پر استرس شود و خودکارآمدی فرد را افزایش دهد و از آنجایی که خودکارآمدی و سرسختی روانشناختی ارتباط محکمی دارد. در نتیجه سرسختی ذهنی ورزشکاران می‌تواند تحت تأثیر حمایت هواداران قرار گیرد. در نتیجه بالابردن سطح وفاداری هواداران می‌تواند به بهبود فاکتورهای روان‌شناختی (سرسختی ذهنی) ورزشکاران منجر شود. ساندویک^۳ و همکاران (۲۰۱۹) و سیویریکایا^۴ و همکاران (۲۰۱۹) دریافته‌اند که سرسختی روان‌شناختی باعث بهبود عملکرد و حفظ عملکرد در سطوح بالا می‌شود. ریساید^۵ و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهش خود دریافته‌اند که سرسختی روان‌شناختی باعث بهبود اضطراب رقابتی و عملکرد رقابتی ورزشکاران زن می‌شود. کودن و همکاران (۲۰۱۹) دریافته‌اند که سرسختی روان‌شناختی باعث بهبود کمال‌گرایی و انگیزش ورزشی می‌شود. با این حال و به طور کلی ادراک حمایت از سوی طرفداران، حامیان، دوستان و ... می‌تواند به بهبود عملکرد منجر شود و فرد عملکرد خود را بالا برده و به راهکارهای توسعه عملکرد ورزشی خود توجه بیشتری کند. همچنین طرفداران با هدایت مناسب می‌توانند پیام‌های مثبت به ورزشکاران ارسال کنند و آنها را به تلاش بیشتری تشویق کنند. همچنین هواداران می‌توانند انگیزه ورزشکاران را افزایش دهند تا با تمرکز بیشتر از پس شرایط رقابتی برآیند و عملکرد بهتری از خود نشان دهند. لذا توسعه وفاداری هواداران از طریق ایجاد کانون‌های هواداری، آموزش

گزارش شده‌اند. حسب نظر اورلیک (۱۹۸۶) بازیابی تمرکز مناسب پیش، در حین و پس از مسابقه در افراد سرسخت یکی از مهم‌ترین مهارت‌ها برای عملکرد عالی است که کمتر آن را تمرین می‌کنند. حسن‌پور (۲۰۱۴) همچنین اظهار می‌کند که ورزشکاران با استفاده از مهارت‌های روانی چون سرسختی ذهنی و تاب‌آوری روان‌شناختی می‌توانند بر عوامل استرس‌زایی که در محیط‌های ورزشی با آنها روبرو می‌شوند غلبه کنند و از این طریق شانس موفقیت خود را رقابت‌های ورزشی افزایش دهند.

با این تفاسیر، نتایج پژوهش بر اهمیت نقش هواداران بر بهبود سرسختی شناختی تأکید دارد. در این راستا و بر اساس نظریه هویت اجتماعی افراد به دنبال راه‌هایی هستند تا به عزت نفس مثبت دست یابند و محبوبیت و شهرت خود را در بین افراد جامعه ارتقا بخشند (جابری و همکاران، ۲۰۱۴). لذا ورزشکاران برای جلب و افزایش رضایت و محبوبیت بین هواداران، تلاش بیشتری از خود نشان می‌دهند و در برابر مشکلات و سختی‌ها تاب‌آوری بیشتری از خود نشان می‌دهند که می‌تواند زمینه توسعه سرسختی روان‌شناختی را فراهم نماید. در این راستا نتایج پژوهش سوبرامانیان و ونیزکوما^۱ (۲۰۰۹) حاکی از آن است که سرسختی ذهنی، موجب احساس عزت نفس بیشتر شده و در نهایت، مقاومت آنان را در برابر فشارهای روانی، افزایش می‌دهد. جونز^۲، هانتون و کانافتون (۲۰۰۲) اظهار داشتند که سرسختی ذهنی داشتن برتری و مزایای روانی ارثی و یا توسعه داده شده‌ای است که طی آن ورزشکار به صورت عمومی در شرایط مسابقه، تمرین و حتی زندگی عملکرد بهتری در مقایسه با حریف خود به نمایش می‌گذارد و به صورت اختصاصی نسبت به حریف خود مصمم‌تر و با تمرکز

4. Sivrikaya
5. Rasyid

1. Subramanian and Vinothkuma
2. Jones, Hanton & Connaughton
3. Sandvik

انتخاب شدند و پرسش‌نامه‌های پژوهش در بین آنها توزیع گردید. عدم همکاری برخی ورزشکاران و غیبت آنها در زمان جمع‌آوری اطلاعات از محدودیت‌ها بود. از طرفی از پرسش‌نامه سرسختی ذهنی کوباسا (۱۹۸۴) برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد و این در حالی است که پرسش‌نامه جدیدتر که مناسب جامعه ورزشکاران باشد، مشاهده نشد.

راهکارهای حمایتی مناسب از ورزشکاران، نحوه فعالیت هواداران در فضای مجازی و ... می‌تواند بر عملکرد ذهنی ورزشکاران اثر گذار باشد و زمینه افزایش تعهد در تمرین و رقابت را فراهم آورد و عملکرد ورزشی ورزشکاران را توسعه دهد.

در این پژوهش دو تیم صدر جدولی، دو تیم در نیمه جدول و دو تیم قعر جدولی به عنوان نمونه آماری

منابع

1. Afsaneh Pourk, S.A., Vaez Mousavi, S.M.K. (2014). Validity and Reliability of the Persian Version of Mental Hardiness Questionnaire 48 (MTQ48). *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 10(19), 39-54.
2. Aghagani, M. Tizdast, T. Ghorbani, A. (2013). Relationship between psychological hardiness and burnout among nurses, *holistic nursing and midwifery*, 23(70), 1-7. In Persian
3. Anthony, D. R., Gucciardi, D. F., & Gordon, S. (2016). A meta-study of qualitative research on mental toughness development. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 9, 160-190.
4. Aryanto, D. B., & Larasati, A. (2020, January). Factors Influencing Mental Toughness. In *5th ASEAN Conference on Psychology, Counselling, and Humanities (ACPCH 2019)*, pp. 307-309.
5. Biscaia, R., Hedlund, D. P., Dickson, G., & Naylor, M. (2018). Conceptualising and measuring fan identity using stakeholder theory. *European Sport Management Quarterly*, 18(4), 459-481.
6. Cocieru, O. C., Delia, E. B., & Katz, M. (2018). It's our club! From supporter psychological ownership to supporter formal ownership. *Sport Management Review*.
7. Clough, P. (2002). Narratives and fictions in educational research. Open University Press.
8. Cowden, R. G., Crust, L., Jackman, P. C., & Duckett, T. R. (2019). Perfectionism and motivation in sport: The mediating role of mental toughness. *South African Journal of Science*, 115(1-2), 1-7.
9. De Freese, J. D., & Smith, A. L. (2014). Athlete social support, negative social interactions, and psychological health across a competitive sport season. *Journal of sport and exercise psychology*, 36(6), 619-630.
10. Dehghan, A. Hasani, H. (2010). From fan culture to virtual sports fan magazines: Analyzing Esteghlal football fan blogs. *Journal of Communication Research*, 18(4), 107-133. In Persian
11. Dixon, K. (2013). Learning the game: Football fandom culture and the origins of practice. *International Review for the Sociology of Sport*, 48(3), 334-348.
12. Fillis, I., & Mackay, C. (2014). Moving beyond fan typologies: The impact of social integration on team loyalty in football. *Journal of Marketing Management*, 30 (3-4), 334-363.
13. García, B., & Welford, J. (2015). Supporters and football governance, from customers to stakeholders: A literature review and agenda for research. *Sport Management Review*, 18(4), 517-528.

14. Gucciardi, D. F. (2017). Mental toughness: Progress and prospects. *Current Opinion in Psychology*, 16, 17-23.
15. Hasanpour, Farahnaz. (2015). The Relationship between Mental Hardiness and Psychological Resilience with Sport Success in Iranian Martial and Midterm Athletes, Thesis Postgraduate, Masters, Government - Ministry of Science, *Research, and Technology - Semnan University - Faculty of Literature and Humanities*.
16. Hashemi, S. H., Ahadi, H., & Azad Yekta, M. (2017). Relationship between psychological hardiness and
19. Kobasa S. C. (2000). Stressful life events, personality, and health: An inquiry into hardiness. *Journal of Personality and Social Psychology*; 37: 1-11.
20. Kobasa S. C & Puccetti M. C. (1983). Personality and social resources in stress resistance. *Journal of Personality and Social Psychology*; 45: 839-850.
21. Kobasa S. C. (1979). Stressful life events: An inquiry into hardiness. *Journal of Personality and Social Psychology*; 37: 1-11.
22. Lewis, L.A. (Ed.). (2001). *The Adoring Audience: Fan Culture and Popular Media*. London and New York: Routledge
23. Liew, G., Kuan, G., Chin, N., & Hairul, A. H. (2019). Mental toughness in sport: systematic review and future. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 49(4), 381-394.
24. Hunt, M. Q., Novak, C. E., Madrigal, L. A., & Vargas, T. M. (2020). Strategies for Developing Mental Toughness in High School Athletes. *Strategies*, 33(1), 14-19.
25. Marmo, J. (2012). Sport Fans, Athletes, and Communication: Applying Theory to Understanding if Fans Impact Athletes' Cognitive and Physical Performance. *Sports Fans, Identity, and self-efficacy in patients with type diabetes* : (The mediating role of self-esteem and social support) using structural equation modeling. *European Online Journal of Natural and Social Sciences*, 6(2), 273. In Persian
17. Jones, G. Hanton, S. Connaughton, D. (2007), A framework of mental toughness in the world's best performers. *The Sport Psychologist*, 21, 243-264.
18. Kashani, V. (2012). Accreditation, validation and standardization of the Persian version of the Sport Mental Hardiness Questionnaire, Semnan University of Medical Sciences.
- Socialization Exploring the Fandemonium*, 101.
26. Merskin, D. (2008). *Fandom; in the International Encyclopedia of Communication*. Edited by Wolfgang Donsbach. Malden and Oxford: Blackwell Publishing.
27. Petrie, T. A., Deiters, J., & Harmison, R. J. (2014). Mental toughness, social support, and athletic identity: Moderators of the life stress-injury relationship in collegiate football players. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 3(1), 13.
28. Rashid, A. Montazeri, A. Feyzi, S. (2018). The Role of Team Identity in Fan Loyalty in the Iranian Football Industry. *Journal of Applied Research in Sport Management*, 7(1), 57-68. In Persian
29. Rasyid, N. M., Lee, J. L. F., Nadzalan, A. M., & Tengah, R. Y. (2019). Relationship between Mental Toughness, Sports Competition Anxiety and Performance among Women's Hockey Team. In *5th International Conference on Physical Education, Sport, and Health (ACPES 19)*. Atlantis Press.

30. Roberts, C. M., Goddard, K., Anderson, L., Woodford, L., & Byron-Daniel, J. (2019). Mental toughness and associated personality characteristics of Marathon des Sables athletes. *Frontiers in psychology*, 10, 2259.
31. Sandvik, A. M., Gjevestad, E., Aabrekk, E., Øhman, P., Kjendlie, P. L., Hystad, S. W., & Johnsen, B. H. (2019). Physical Fitness and Psychological Hardiness as Predictors of Parasympathetic Control in Response to Stress: a Norwegian Police Simulator Training Study. *Journal of Police and Criminal Psychology*, 1-14.
32. Sivrikaya, M. H. (2019). The role of psychological hardiness on performance of scissors kick. *Journal of Education and Training Studies*, 6(12a), 70-74.
33. Smith, H. A., Wolfe-Clark, A. L., & Bryan, C. J. (2016). An exploratory study of the mental toughness psychological skills profile psychometrics, and the mediating effect of social support sources on mental toughness and suicidal ideation among military police. *Journal of Police and Criminal Psychology*, 31(4), 295-303.
34. VanEekeren, F. (2016). De waardenvolle club. Besturen en managen van publieke waardencreatie in voetbalorganisaties [Clubs and values. Governing and managing the creation of public values in football organizations]. Nieuwegein: Arko Sports Media.
35. Waddell, H. (1995). "Getting a straight answer". *Marketing Research*, 7(3), 4-9.
36. Yoon, C. (2014). The Significance of Relationship Equity and Its Impact on Affective Commitment and Behavior Loyalty in the Professional Spectator Sport Setting (Thesis). University of Massachusetts - Amherst. Retrieved from.
37. Zalewska, A. M., Krzywosz-Rynkiewicz, B., Clough, P. J., & Dagnall, N. (2019). Mental toughness development through adolescence: Effects of age group and community size. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 47(1), 1-8.

ارجاع دهی

ولی، مجید؛ صابونچی، رضا؛ و احمدی، سیروس. (۱۴۰۰). مطالعه نقش وفاداری هواداران بر سرسختی ذهنی بازیکنان لیگ برتر فوتسال. *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۱۰(۳۷)، ۵۶-۱۴۱. شناسه دیجیتال: 10.22089/SPSYJ.2020.8467.1918

Vali, M; Saboonchi, R; & Ahmadi, S. (2021). The Role of Fan Loyalty on Mental Toughness of Futsal Premier League Players. *Sport Psychology Studies*, 10(37), 141-56. In Persian. DOI: 10.22089/SPSYJ.2020.8467.1918